

dagen vare komne ind paa den Vej, hvorpaa vi ere komne ind mere, end ønskelig er og mere end Tilfældet er i modne parlamentariske Forsamlinger, nemlig at vi flse og pynte paa Lovforslagene Paragraph for Paragraph, men saa havde vi nok holdt os til de enkelte Hovedspørgsmaal, som fandt deres Udtryk i enkelte Hovedparagrafer, idet vi forøvrigt tog Lovforslagene, som de vare fremkomne. Forudsætningen herfor er imidlertid rigtignok, at Lovforslagene ere saa omhyggelig udarbejdede, at der ikke fra alle Sider frembyder sig saadanne Svagheder ved dem, at de absolut maae omgjøres.

Medens jeg efter det nu af mig Anførte ikke troer, at det kan misforstaaes; hvorfor jeg overhovedet er fremkommen med de af mig opstillede enkelte Punkter, har jeg derimod under Debattens Løb hørt flere Ytringer, som syntes at tyde paa en Forundring over, at jeg tøvede saalænge med at tage den tilbage. Jeg troer dog heller ikke, at dette kan miskjendes. Saa længe de i Virkeligheden kunde blive Gjenstand for en Discussion, som jeg vel erkjendte ikke vilde være skiftet til at føre til umiddelbare Resultater, men som dog kunde paapege den Vej, ad hvilken virkelig Resultatet i Fremtiden kunde naaes, saa ansaae jeg det ikke for rigtigt at affkøre Discussionen ved at tage dem tilbage. Fra det Dieblit af, at det var skeet, vilde vor høitærede Formand jo have været nødsaget til at standse enhver saadan Discussion. Jeg beklager nu, at den ærede Indenrigsminister i en saa overordentlig ringe Udstrækning har benyttet ogsaa den Anledning til at udtale sig nærmere om sit Program og til at give det noget mere Rød og Blod, hvortil jeg saaledes troede at have givet ham Leilighed. Men i ethvert Tilfælde har han jo imidlertid sagt, hvad han vilde sige, og ethvert Medlem har der ligeledes været givet Afgang til at ndtale sig. Det maa jo vel erindres, at vi her kun staae paa Samtalens og ikke paa den egentlige Lovgivnings Standpunkt; paa dette kunde vi ikke staae, naar vi ikke enten vilde tage Lovforslaget som det forelaa, eller vilde give os

til at emendere det, i hvilken sidste Henseende jeg skal bemærke, at der jo vel er Noget, som have meent, at med visse smaa Ændringer kunde Lovforslaget nok vedtages, men det vilde være en ubillig Fordring til dem, som mene, at Lovforslaget hviler paa et urigtigt Grundlag, at de skalde være fremkomne med Forslag til saadanne Ændringer. — Jeg behøvede imidlertid strax iforgaars, at naar min Hensigt med Opstillingen af de enkelte Punkter var opnaaet, vilde jeg tage dem tilbage, saaledes at der som Afstemningspunkt kun kom til at foreligge det første Stykke, og det gjør jeg da nu, idet jeg tilføier, at jeg af det ærede Medlem af Udvalget (Earsen), som i Hovedsagen har sluttet sig til mig, er bemyndiget til at afgive den samme Erklæring ogsaa paa hans Vegne.

Jeg skal nu paa ingen Maade gaae i Rette med dem, som sige, at Dagsordenen saa bliver uden synderlig Betydning. Med jo lettere Samvittighed de kunne stemme for det, der derefter endnu bliver Gjenstand for Afstemning, desto kjærere er det mig. Men jeg maa dog bringe i Erindring, at det, som jeg har foreslaaet, er fremkommet som Modspætning til en Fleertalsindstilling, der efter min Mening, og saaledes som jeg havde opfattet den — jeg skal dog ikke nu opsriffe Striden derom — gik ud paa at formene Lovgivningsmagten alle directe Skridt, og paa, at man skalde indskrænke sig til de indirecte Skridt. Hvad jeg har villet hævde ved min Dagsorden, er derimod netop det, at det bliver fastholdt som en Ret for Lovgivningsmagten at kunne skride ind, om fornødent gjøres. Jeg har villet hævde det, fordi jeg for det Første troer, at det er rigtigt, og fordi jeg derhos troer, at det for Diebliffet er aldeles nødvendigt, at det fastholdes, for at ikke Godseiere, der ikke ville sælge, skulle føle sig fuldkomment trygge i saa Henseende, saa at de mene, at de kunne gjøre og lade i saa Henseende, hvad de ville. Jeg har endvidere villet hævde det for Fremtidens Skyld, fordi det, naar det Dieblit engang kom